

‘Zonder doelen ken je niet scoren’

Nijkerk, 22 november 2012

Introductie

Bart Neutkens

Gwen Weeldenburg

*Opleidings-/ Speldocenten Fontys
Sporthogeschool Eindhoven*

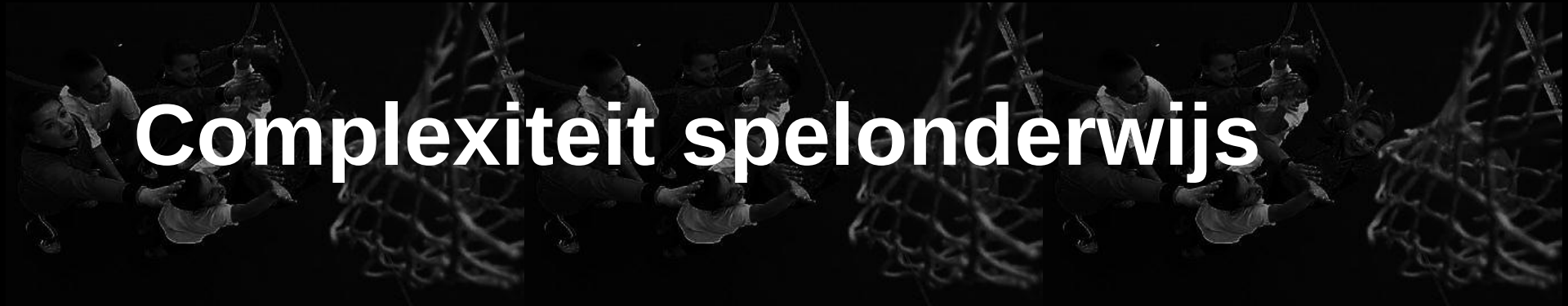

Spelen beleven 1

3 tegen 3 op vier baskets

Complexiteit spelonderwijs

Samenhang van emotionele/ volitionele,
sociale, cognitieve/ tactische/ strategische en
motorische bekwaamheden

Structuur

Deze complexiteit vraagt om het aanbrengen van een structuur

Eerste indeling op grond van een toenemende **tactische complexiteit** en keuzemogelijkheden (decision making) voor spelers:

Categorieën

1. **Inblijf- en uitmaakspelen** (*striking/fielding games*)
2. **Terugslagspelen** (*net/wall games*)
3. **Doelspelen** (*territorial/ invasion*)

Kenmerken

Alle spelen binnen eenzelfde categorie
kenmerken zich door hetzelfde **spelidee**.

Alle spelen binnen eenzelfde categorie
kenmerken zich door dezelfde **speluitdagingen**

Speluitdagingen

Spelcategorie

Inblijf- en uitmaakspelen

De bal in het spel brengen

Lopen (door bedreigd gebied) & Scoren

In balbezit komen (time to contact)

Bal verwerken & Scoren voorkomen

Terugslagspelen

De bal in het spel brengen

Gericht (over)spelen

Scoren

In balbezit komen (time to contact)

Scoren voorkomen

Doelspelen

Afspeellijnen te openen en benutten

In scoringspositie te komen en te scoren

Aanspeellijnen te openen en benutten

In scoringspositie te komen

Afspeellijnen te sluiten en het scoren te voorkomen

Speluitdagingen

Spelcategorie		
Inblijf- en uitmaakspelen	Terugslagspelen	Doelspelen
<i>De bal in het spel brengen</i>	<i>De bal in het spel brengen</i>	<i>Afspeellijnen te openen en benutten</i>
<i>Lopen (door bedreigd gebied) & Scoren</i>	<i>Gericht (over)spelen</i>	<i>In scoringspositie te komen en te scoren</i>
<i>In balbezit komen (time to contact)</i>	<i>Scoren</i>	<i>Aanspeellijnen te openen en benutten</i>
<i>Bal verwerken & Scoren voorkomen</i>	<i>In balbezit komen (time to contact)</i>	<i>In scoringspositie te komen</i>
	<i>Scoren voorkomen</i>	<i>Afspeellijnen te sluiten en het scoren te voorkomen</i>

DOELSPLEN

Rol		Spelprobleem/ Speluitdaging	Spelprincipes	
			Wat?	Hoe?
AANVAL	Balbezitter	▪ Afspeellijnen te openen en benutten	1. Overzicht houden 2. Bal afschermen 3. Op maat medespeler aanspelen	1. Zie tegenstander, medespeler en doel 2. Lichaam tussen bal en tegenstander 3. Speel de bal voor de man met juiste snelheid + richting
		▪ In scoringspositie te komen en te scoren	1. Dreigend richting doel 2. Loskomen en/of blijven van tegenstander 3. Gericht schieten	1. SRV (Schijn-Richtingverandering-Versnelling) 2. Kortste weg; behoud voorsprong 3. Ben in (dynamische) balans
	Balbezit medespeler	▪ Aanspeellijnen te openen en benutten	1. Aanspeelbaar opstellen 2. Ruimte creëren 3. Bal onder controle brengen (voor vervolgactie)	1. Beweeg uit de schaduw van de verdediger(s) 2. Maak veld groot; vorm driehoeken 3. Kom in balbaan en maak bal zacht
		▪ In scoringspositie te komen	1. Op juiste moment loskomen van de verdediger 2. Op schotafstand de bal (non-) verbaal vragen 3. Komen in 'doelrijke' scoringspositie	1. Beweeg (na vooractie) versneld uit schaduw van verdediger vlak voor pass medespeler 2. Laat actief (mbv handen) zien dat je bal wil Ontvangen 3. Loop in/naar scoringspositie op moment van passen
VERDEDIGING	Van balbezitter	▪ Afspeellijnen te sluiten en het scoren te voorkomen	1. Opstellen tussen de balbezitter en doel 2. 'Slechte' passes afdwingen 3. Bal onderscheppen	1. Houd tegenstander vóór je: niet te kort (happen), niet te ver (te veel ruimte gevend) 2. Druk op balbezitter zetten binnen spelregels 3. Stap in bij zekerheid over balwinst
	Van niet-balbezitter	▪ Aanspeellijnen te sluiten	1. Positie kiezen tussen tegenstander en doel 2. Meeschuiven naar de kant van de bal (platte driehoek) 3. Bal onderscheppen	1. Houd tegenstander vóór je en doel achter je 2. Zie tegenstander én bal (met doel achter je) 3. Stap in bij zekerheid over balwinst

Speluitdaging

- Door binnen de onderwijsleerstof (ols) een speluitdaging **centraal** te zetten wordt richting gegeven aan het leerproces (intentioneel leren);
- Wordt niet de ols, maar de **lerende centraal** gezet;

Speluitdaging

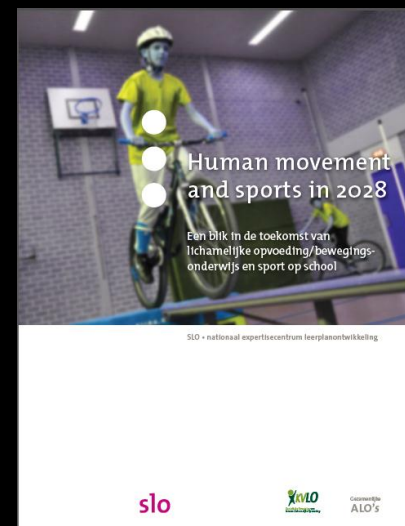
- Wordt **inzichtelijk** leren mogelijk;
- Worden de **transfer**mogelijkheden vergroot.

The top of the slide features three identical, horizontally aligned panels. Each panel shows a group of children and an adult interacting with a large, dark climbing net. The children are reaching up, holding onto the net, and the adult is assisting them. The scene is dimly lit, with the net's structure being the primary light source.

Spelen beleven 2

Doelstelling LO

Leerlingen vanuit een pedagogisch perspectief (meer) **bekwaam** maken voor deelname aan sport- en bewegingssituaties, als onderdeel van een gezonde en actieve leefstijl

Deelname aan bewegingscultuur

Een volwaardige deelname aan sport- en bewegingssituaties komt niet vanzelf tot stand.

De deelnemer moet daarvoor iets kunnen, willen en weten.

Meervoudige bekwaamheid

1. Bewegingsbekwaamheid
2. Regelbekwaamheid
3. Omgangsbekwaamheid
4. Kennis & Inzicht
5. Plezier in bewegen
6. Samen verantwoord bewegen

Eindtermen LO-2

LO2/K/4: Spel

- De kandidaat kan samen met anderen minimaal één doelspel, twee terugslagspelen, één honkloopspel en diverse tikspelen uitvoeren, waarbij het gaat om verdieping ten opzichte van LO1.

Eindtermen LO-2

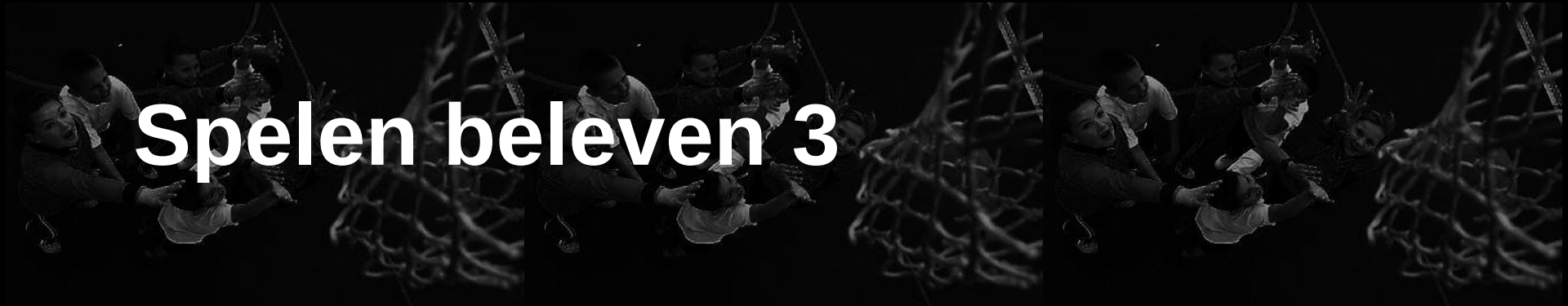
LO2/K/10: Bewegen regelen

- Regelmatig zelfstandig bewegingssituatie opbouwen en opgang houden.
- Zelf regels en afspraken maken en handhaven.
- Aan de hand van kijkwijzer beoordelen van medeleerlingen

Beoordelen

Aanval – Balbezit						
Speluitdaging	Spelprincipes		O	V	RV	G
In scoringspositie komen en scoren	Dreigend richting doel	SRV (Schijn-Richtingverandering-Versnelling)				
	Loskomen en/of blijven van tegenstander	Kortste weg; behoud voorsprong				
	Gericht schieten/ Scoren	Ben in (dynamische) balans				

Aanval – Balbezit medespeler						
Speluitdaging	Spelprincipes		O	V	RV	G
In scoringspositie komen	Op juiste moment loskomen van de verdediger	Beweeg (na vooractie) versneld uit schaduw van verdediger vlak voor pass medespeler				
	Op schotafstand de bal (non-) verbaal vragen	Laat actief (m.b.v. handen) zien dat je bal wil Ontvangen				
	Komen in 'doelrijke' scoringspositie	Loop in/naar scoringspositie op moment van Passen				

The top of the slide features three identical, horizontally aligned panels. Each panel shows a group of children and adults playing on a climbing net structure. The scene is captured in a high-contrast, black and white style, with the net's ropes creating a complex web of lines against a dark background. The children are in various positions, some hanging from the ropes, others reaching up. The adults are also engaged, some supporting the children. The overall mood is active and playful.

Spelen beleven 3

Visie op spelonderwijs

Wereldwijd zijn er verschillende spelconcepten te onderscheiden.

Deze zijn te categoriseren naar twee benaderingswijzen:

Benaderingswijzen

1. *Techniek/ technische* georiënteerde, gecentreerde aanpak
2. *Spel/ speler* georiënteerde, gecentreerde aanpak

Techniekgerichte benadering

- Nadruk op het ontwikkelen en leren van technieken;
- Gaat uit van de opvatting dat de techniek eerst correct uitgevoerd moet kunnen worden alvorens de leerling succesvol deel kan nemen aan het spel;

Techniekgerichte benadering

- Technieken worden vaak los van de spelcontext aangeboden en zijn daardoor vaak ***betekenis-*** en ***belevings***sloos voor de speler;
- Weinig/ geen aanspraak op de tactische en strategische bekwaamheden van de speler die nodig zijn om succesvol deel te kunnen nemen aan een spel.

Spelgerichte benadering

- Het leren spelen van het spel staat centraal;
- Nadruk op het ontwikkelen van de tactische, strategische dimensie bij de speler:
‘game knowledge’ en *‘game understanding’*;

Spelgerichte benadering

- Technieken worden gezien als middel (en niet als doel) om spelproblemen die zich voordoen in spelsituaties, op te lossen;
- Het conceptueel begrijpen van het spel stelt de speler in staat tijdens het spel de juiste spelkeuzes te maken (*'decision making'*) .

Spelgerichte benadering

Weten '*wat*' men moet doen en '*waarom*' een bepaalde actie beter kan zijn dan een andere, is belangrijker dan weten '*hoe*' je een techniek moet uitvoeren (Bunker & Thorpe, 1986).

In de praktijk

